

Vzw MATUMAINI Steun aan Projecten in Congo – regio Lubumbashi Onderwijs, vorming en opleiding, gezondheid en sociale actie hefbomen voor menswaardig leven !

Vanuit de MATUMAINI ondersteunen wij verschillende projecten in CONGO in de regio Lubumbashi van de vzw MATUMAINI

De voorzitter van de vzw , Emiel Vervliet, verblijft momenteel in Congo. Hierbij een verslag van de bezoeken aan de verschillende projecten die wij vanuit acties in Geel steunen !

Lubumbashi , begin juni 2022

Ik ben nu vijf weken in Lubumbashi en zoals de vorige jaren valt ook nu de snelle aangroei van de stad op, zowel in aantal inwoners als wat betreft het grondgebied. Volgens *Flanders Investment and Trade* (op Wikipedia) zou de stad nu 2,5 miljoen inwoners tellen, tegen 1,8 miljoen in 2015. Het kunnen er best enkele honderdduizenden meer zijn. Ook ruimtelijk breidt de stad zich verder uit, bijvoorbeeld in noordelijke richting langs de weg naar Likasi.

Helaas groeit de infrastructuur niet mee met het aantal inwoners. Er is niet veel te merken van investeringen in elektriciteit en dus zijn er elke dag onderbrekingen in de stroomvoorziening, meer dan de vorige jaren.

De wereldmarktprijzen voor koper en kobalt zijn relatief hoog en dat valt te merken. Niet aan de verbetering van de levensvoorwaarden van het overgrote deel van de bevolking of aan de regelmaat in de elektriciteitslevering, wel aan het aantal grote terreinwagens. Niet te verwonderen dat ook hier de benzineprijs druk besproken wordt.

Tot einde 2021 kostte een liter benzine 1.900 Congolese franken, ongeveer 85 eurocent. In de eerste maanden van dit jaar ontstonden problemen met de bevoorrading. De petroleumvoerders beweerden dat ze aan die prijzen geen benzine konden leveren. Sommige benzinestations werden gesloten, andere verhoogden hun prijs tot 3.000 en zelfs 3.500 FC per liter en weigerden onder die prijs te verkopen. De petroleumsector vroeg aan de regering een prijsverhoging tot 3.500 CF en die gaf in april toelating tot een stijging tot 2.850 FC (ongeveer 1,4 dollar en omdat dollar en euro nu ongeveer gelijk zijn ook 1,4 euro). Omdat de BTW voor zes maanden op 0% werd gehouden, kon de sector daarmee akkoord gaan. Maar men heeft het raden naar wat er na afloop van de bevrozing van de prijs zal gebeuren.

De duurdere benzine leidt ook tot enkele andere prijsstijgingen. De bouwmaterialen zijn in prijs verhoogd en een rit met de *taxi public* kost nu 1.000 FC of een halve euro, een verdubbeling tegenover vorig jaar. De *taxi public* zijn de gele personenauto's die vier passagiers kunnen vervoeren en een vast traject volgen.

Van Covid is hier op het eerste gezicht niet veel meer te merken. Volgens Radio Okapi van 2 mei werden sinds 10 maart 2020 87.314 besmettingen en 1.338 overlijdens genoteerd. Bij aankomst op de luchthaven Luano wordt wel de vaccinatiestatus genoteerd maar mondkapjes moeten enkel in overheidsgebouwen gedragen worden en dat gebeurt met grote nonchalance. De overheid wil 54 miljoen Congolezen vaccineren, 60% van de bevolking. Maar tussen 19 april en 3 mei werden slechts 545.825 vaccins toegediend, de meeste in de hoofdstad Kinshasa.

Nieuws over de dekoloniseringsbeweging in Congo. Het domein van het provinciebestuur in het centrum van Lubumbashi is omringd door een stevige muur. Aan de voorzijde, langs de Boulevard Kasavubu, zijn in die muur nissen met daarin borstbeelden van grote figuren uit de geschiedenis: Lumumba natuurlijk, maar ook Mobutu en Désiré Kabila. Tot vorig jaar prijkten daar ook Leopold II en Boudewijn, maar die zijn nu verdwenen. Een van de twee nieuwe borstbeelden is dat van Julius Nyerere, in de jaren 60 en 70 president van Tanzania en idool van de derdewereldbeweging in Vlaanderen. De enige Belg die nog stand houdt is Emile Wangermée, korte tijd vice-gouverneur van de Congo Vrijstaat van Leopold II maar daarna de eerste gouverneur van de provincie Katanga.

ONDERWIJSPROJECTEN IN KAMBOVE

Aangekomen in Kambove bezoeken we het *Institut Technique Médicale*, beroepsonderwijs voor verpleegkundigen. De school is gebouwd met steun van Matumaini, en elk jaar sponsoren we ook een aantal studiebeurzen. We bezoeken de verschillende klassen, en het doet mijn feministisch hart goed te zien dat er ook jongens de lessen volgen. De verantwoordelijke maakt diplomatisch duidelijk dat een technisch lokaal toch wel een meerwaarde zou zijn, en we kunnen niet anders dan dit beamen. In het Institut Technique Médical (ITM) in Kambove is het aantal studenten de voorbije jaren verdubbeld van 40 tot 80 studenten. Hier wordt voorzichtig gewezen op de noodzaak om een vierde leslokaal en een technisch lokaal bij te bouwen.

Van het ITM gaat het naar de **lagere school St Theophile**. Het zijn nieuwe gebouwen, en de leerlingen zitten aan nieuwe schoolbanken met genoeg plaats voor iedereen om te zitten, maar het is duidelijk dat er een schrijnend gebrek is aan didactisch materiaal. Posters, wereldkaarten, een wereldbol, boeken, ... het zou de klassen verlossen van hun kaalheid. En een computer voor de boekhoudster van de school is misschien ook geen overbodige luxe. Twee projecten ver en het begint me al te dagen: er zijn meer noden dan er geld is, dus er zullen harde keuzes moeten worden gemaakt. Want ook de volgende stop maakt dit duidelijk: een computerklas waar leerlingen van de middelbare school een online test afleggen. Het materiaal, allemaal verschillend, is afkomstig van België, gedoneerd door bedrijven en scholen. Gezien de toestellen hier ook al weer een paar jaar staan, zijn ze dringend aan vervanging toe. Maar in België is de voorraad aan tweedehands IT-materiaal schaars geworden, en wat er nog is, blijkt dikwijls niet goed genoeg meer te functioneren nadat vrijwilligers de harde schijf hebben opgekuist. Nieuwe laptops aankopen? In België en verscheppen, in Lubumbashi zelf?

Toen in 2020 in Kambove begonnen werd met de bouw van Sint Theofiel, werd uitgegaan van 600 kinderen in het lager onderwijs, 12 klassen van 50. Maar binnen enkele weken zal het schooljaar eindigen met ongeveer 860 leerlingen. In de namiddag worden de lokalen gebruikt voor 168 leerlingen in het secundair onderwijs. En daarnaast zijn er ook nog 260 kinderen ingeschreven in de kleuterschool maar die zitten in een ander gebouw dat minder geschikt is. Op het terrein van St Theofiel is nog plaats om enkele klassen bij te bouwen, aan plannen en dromen dus geen gebrek.

De lagere school in Kashimbala, een zeer arme wijk aan de uiterste rand van Lubumbashi, telt in drie klassen in totaal 68 leerlingen. Matumaini heeft 1.300 dollar betaald om de 10.000 bakstenen te maken die nodig zijn voor de drie bijkomende klassen.

Centre Balou – Zawadi

Centre Balou in Kimbeimbe is reeds vele jaren onze partner. Het is een mooi domein, een internaat en school voor kinderen en jongeren met een (mentale) handicap. Er is ook een klein gezondheidscentrum en een materniteit voor de omliggende wijk

In het Centre Balou wordt geduldig verder gewerkt aan de voorbereiding van de start van een graduaat verpleegkunde met als naam **Zawadi**, Swahili voor gift of geschenk. Op het terrein van Centre Balou worden in een bestaand gebouw tegen oktober van dit jaar vier lokalen in gereedheid gebracht. Matumaini steunt samen met Een Hart voor Congo uit Peer dit initiatief.

Vanzelfsprekend zal in de opleiding veel aandacht gegeven worden aan de omgang met kinderen en volwassenen met een beperking.. Op het terrein zijn er verlaten klaslokalen die ze willen verbouwen in het kader van een opleiding verpleger. Het gebouw ziet er solide uit, maar om alles op te knappen en het nodige meubilair en materiaal aan te kopen...

Atelier Centre Balou

Bezoek aan KIPUSHI

Kipushi, een oude mijnstad ligt vlakbij de grens met Zambia. We bezoeken het gezondheidscentrum met **materniteit *Sainte Famille***. Er is één bevallingskamer, niet meer dan een ziekenhuisbed met een vuile matras. Materiaal moet soms hergebruikt worden voor de volgende bevalling. Ik denk aan de luxe waarin ik ben bevallen met mijn 2 kinderen. Maar de vrouwen die met hun pasgeboren kindje nog in de materniteit verblijven zijn blij dat ze een bed hebben. Het centrum biedt ook pre- en postnatale zorg aan, wat de complicaties tijdens en na de bevalling vermindert. De verantwoordelijke van het centrum wijst naar een stuk grond waar ze een afdeling chirurgie willen bouwen – liefst met Belgisch geld. Op het terrein staat ook een groot, half afgewerkt gebouw. Dat wordt het gemeenschapscentrum, de bewoners dragen bij wanneer het kan en de bouw verloopt in stukken en brokken wanneer er voldoende geld is om de volgende fase te financieren. We vragen ons af waarom ze dat geld dan niet gebruiken om het gezondheidscentrum verder uit te bouwen, maar in Congo leggen ze de prioriteiten anders. Het gemeenschapsleven is er nog zo veel belangrijker dan bij ons. Trouwens, je zou mogen verwachten dat de staat toch een minimum aan gezondheidszorg financiert, niet?

In Kipushi, bezoeken we het nieuwe gezondheidscentrum van **ONG *Annie et Ses Amis Belges***. Nieuw, dat wil zeggen het gerenoveerde gebouw, het schilderwerk, de galerij. De bedden en het meeste andere materiaal zijn afdankertjes van onze ziekenhuizen, anachronismen in deze moderne omgeving.

FONDATION MIRADOR

Landbouwprojecten in Kamilombe en Kibulu

In **Kamilombe** worden we uitbundig ontvangen, vrouwen en kinderen dansen op de muziek die een paar andere vrouwen spelen. Wat voor ons een “gewoon” uitstapje, is voor hen het hoogtepunt van de maand of zelfs het jaar. We gaan kijken naar de *porcherie*, waar varkens gekweekt en verkocht worden om de werking van Mirador te financieren. Ze hebben een probleem met de biggetjes gehad omdat de beer en de zeug verwant zijn, dus hebben ze nu een aantal zeugen naar een stal in de buurt gebracht voor de bevruchting. Varkens vervoeren, hoe doe je dat? In de koffer van de auto waarmee we gekomen zijn, blijkt.

We passeren een aantal velden, eigendom van Mirador, waar de vrouwen van het dorp gewassen kweken. Een deel van de opbrengst is voor henzelf, het andere deel verkoopt Mirador. De vrouwen van het dorp zijn ook allemaal geïnformeerd over de “planning familial”, een belangrijke pijler van het werk van Mirador. Vrouwen van 28 jaar die al 12 kinderen hebben, het is hier geen uitzondering. Met enkel een inkomen uit de informele economie en eventueel wat landbouw op een klein stukje grond is het al aartsmoelijk om zo’n groot gezin te voeden, laat staan alle kinderen naar school te sturen.

De inwoners van Kamilombe dromen van een eigen gezondheidscentrum én een “centre de formation”. Er is een gezondheidscentrum zo’n 2 kilometer terug, bij een grote school en internaat, maar de weg ernaartoe is lang als je ziek bent of moet bevallen en geen vervoermiddel hebt; ’s nachts is er bovendien ook geen verlichting, en baby’s komen nu eenmaal wanneer het hen uitkomt. Er staat een vervallen gebouw dat ze willen renoveren om het centrum in onder te brengen, en in het dorp woont een verpleegster die alvast kandidaat is om er te werken. Maar is er ook een dokter in de zaal? Ik maak me de bedenking dat wij toch ook niet in elke kleine gemeente een

gezondheidscentrum hebben – uiteraard niet, maar wij hebben wel huisartsen en ambulances en (redelijk) goede wegen. Is het dan geen idee om de weg naar het bestaande centrum te verbeteren en te verlichten? Maar alweer, wie gaat dat betalen? De Congolese staat alleszins niet.

In **Kibulu** dezelfde taferelen bij aankomst, we worden plechtig welkom geheten door het dorps hoofd. We kunnen genieten van een voetbalmatch tussen de meisjes en de jongens: er zijn gekleurde hesjes voor beide ploegen, een min of meer egaal veld zonder buitenlijnen maar met al dan niet welige begroeiing, en een houten kader als doel. We bezoeken de velden die ze al bewerken, en kijken uit over het stuk land dat nog gecultiveerd moet worden. Ook dit dorp heeft graag een eigen gezondheids- en vormingscentrum, een mooie banner en een mooie naam hebben ze alvast.

Het sluitstuk van ons verblijf in Lubumbashi speelt zich af in het gebouw van de **Fondation Mira d'Or: de uitreiking van de brevetten van de eerste vormingscyclus van 2022**. De studentes van de vorming 'Esthétique' en 'Coupe et couture' verwennen ons met een (mode)show. Ze worden luid toegejuicht door de aanwezige familie, vrienden en medestudentes. Het is mooi om te zien hoe fier ze zijn. Als de uitreiking zelf begint, overhandigt Mireille een certificaat van dank aan Matumaini - dat is, zo zegt ze, alles wat Mirador te geven heeft. Ik verbeter haar en vertel aan haar en het publiek dat ze ons zoveel meer geven: heel deze dag, de resultaten van de opleiding, de fierheid van de studentes en hun familie, het gemeenschapsgevoel, het zelfbewustzijn van de vrouwen (én mannen) die hun leven nu in eigen handen kunnen nemen door zelf geld te verdienen en aan gezinsplanning te doen, ...

Zo concreet zien we hier de resultaten van de steun van de VZW Matumaini aan de Congolese bevolking. En al lijkt het een druppel op een hete plaat, en is het dat waarschijnlijk ook, voor deze mensen betekent het een wereld van verschil!

Steun onze projecten – Bankrekening BE22 0016 6731 8347 vzw MATUMAINI 3320 Meldert

Persoonlijke giften met fiscaal attest – minimum 40 Eur storten op rekening SOLIDARITEIT OM LEVEN
– SOL 3920 LOMMEL BE11 7350 1646 6948 – mededeling 500